

V Lissabonu in v raznih drugih mestih se vrše veliki nemiri. Portugalska vlada je zaprla meje in le osebe, ki imajo popolno legitimacijo, smejo na Portugalsko.

Srbski Jurček. Listi poročajo iz Niša, da je srbski princ Jurček, prismojeni sin revolverskega kralja Petra, odšel kot oficir na francosko fronto.

Cirilica na Ogrskem. Rusini na gornjem Ogrskem pišejo cirilico. Zdaj je nastalo med tamkajšnje duhovščino in učiteljstvom živahno gibanje, ki hoče cirilico odpraviti in latinske črke uvesti. Ogrski episkopat je sklenil, to gibanje na vsi moč podpirati, da se cirilica iz Ogrske čimprej in končno odpravi.

Duševni mir. Nemški časnik „Kunstwart“ odgovarja na vprašanje: „Kaj je najbolj vredno v vojnem času?“ tako-le: „Najvrednejša stvar v tem težkem času je — miren človek. Duševni mir je največji vredni! Često smo bili v nevarnosti, da ga izgubimo. Mnogokrat je ločil ta mir razvoj zunanjih dogodkov in pozabljalo se je, da morskimi valovi besni samo na površini, dočim morje samo ostaja mirno tudi tedaj, ko besni burja in se potaplja ladje. Miren človek je danes opora vseh, ki ga srečavajo. Osvoboja, jači in jemlje vsako tesnobo. Tudi njegova duša je razbukana, ali v globini počiva njegov mirni duh. Ohranjujte samostojnost okoli sebe; to pomenja vzbujanje zaupanja — in tudi je vojna služba, dragocena služba.“

Bolgarski praznik. Dne 19. t. m. praznovalo se je po vsej Bolgariji 30 letnico, odkar se je združila izhodna Rumelija z Bolgarsko.

Oddajte oves! Vojni zavod za promet žita razglasa, da se bode razglasilo po posameznih občinah rekviriranje ovsu za nižjo ceno 26 kron. Kdor ima torej več ovsu, naj ga takoj odda. Natančnejša pojava dajo občine.

Najvišje cene za živino na Koroškem. Koroška deželna vlada je vpeljala najvišje cene za živino in sicer: voli K 2.40, telice K 1.90 do K 2.15, krave in biki K 1.70 do 2.05. Cene veljajo za eno kilo žive teže.

Tretje vojno posojilo. Listi poročajo, da bo kmalu razpisano novo avstrijsko vojno posojilo in sicer najbrž po končani subskripciji v Nemčiji, kjer se baš sedaj vrši emisija 3. nemškega vojnega posojila. Pri prvih dveh naših vojnih posojilih (prvo v novembru 1914, drugo v maju in juniju 1915) je bilo samo v avstrijskih deželah subskribiranih nad 4.765 milijonov kron.

Prav tako! Na dva meseca je bila v Ausbachu na Nemškem obojena 30 letna tovarniška delavka Betti Hölzinger, ker je nekemu francoskemu vojnemu vjetniku pisala ljubavna pisma, mu darovala nekaj svojih las in ker ji je vjetnik pisal, da se bo po vojni z njo poročil.

Najvišje odlikovanje domobrskih čet. Poročali smo že, da je cesar namenil domobrskim četam posebno odlikovanje — lastne zastave. Sedaj je izšla naslednja okrožna naredba c. in k. r. ministerstva za deželno brambo z dne 4. septembra 1915, pr. št. 14.256: Njegovo c. in k. r. Apostolsko Veličanstvo se je v novem, najmilostivejšem priznanju posebno zaslužnih dejanj c. k. r. deželne brambe, ki je v vsej doseganji vojni dobi tekmovala s četami c. in k. r. armade v neomajnem in najzvestejšem izpolnjevanju dolžnosti pred sovražnikom in je dobilo že ponovno Najvišje priznanje, najmilostiveje namenilo, da se dajo c. k. r. domobrskim pehotnim četam zastave. Odredbe glede opreme in izpeljave zastav, kakor tudi glede njih nabave in slovesne izročitve se bodo izdale po končani vojni. To Najvišje milostno dejanje naj bo nadaljna vspodbuda k novim junastvom za čete c. k. r. deželne brambe, ki se bo gotovo z nadaljnjimi sijajnimi dejanji pred sovražnikom vedno zopet izkazala vredno te Najvišje odredbe.

Vojaški dopusti za jesenska kmetijska dela. Po razglasu c. k. r. poljedeljskega ministrstva z dne 11. septembra t. l., št. 39.064, je c. k. r. vojno ministerstvo odredilo, da je, kakor dopuste (komandiranje) za žetev tudi za kmetijska dela, ki jih bo še opraviti v tem letu (obdelovanje njiv za jesensko setev pšenice in rži, priprava zemljišč za spomladansko setev in saditev, spravlanje lanu, konopelj, koruze, krompirja, grozdja, sladkorne pese, ajde itd.), dovoliti po sporedu kratke dopuste, in sicer primerno časom dotič-

nih kmetijskih del, oziroma da je dati občinam in poedinim posestnikom za taka dela možnost na razpolago (komandiranje). Kdaj se začne dotični dopusti (komandiranje), določi vojaško poveljstvo kratkim potom dogovorno s političnimi oblastmi na podlagi krajevnih razmer. Glede teh dopustov veljajo zmiselnost določila o žetevnih dopustih z naslednjimi dopolnili, oziroma izpremembami: 1. Častniki in vojniki črnovojnih stražnih bataljonov in črnovojnih bataljonov (teritorialnih bataljonov), ki so določeni za straženje vojnih vjetnikov in kot politično sumnih internirancev, dobodo le izjemoma ob prav posebno ozira vrednih razmerah dopust, če dopušča to število vojaštva. 2. Kolikor dopuščajo vojaško-službene razmere in niso s tem oškodovani drugi vojniki, ki imajo pravico do dopusta, se sme dati dopust enemu in stemu možu za različna kmetijska dela, toda le izmed mošta, ki ni sposoben za vojno službo. 3. Za dopuste so določene na Koroškem mejne črte: Kupa-Triglavl-Podbrdo-Idrija-Ajdovščina, Razdrto-Senožec-Trnovo-Kranjsko-istrska meja in istrsko-hrvatska meja do Bakra. 4. Vojaška poveljstva smejo v prav posebno ozira vrednih primerih na utemeljeno prošnjo dovoliti, da se samostojni kmetovalci, potem gospodarski in radniki pri kmetijskih zadržkih dalje kovači in kolarji, ki so potrebni za kmetijske namene, odvežejo vojaške službe, za omejen čas do največ treh mesecev. Dotično prošnjo je vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu, ki jo bo poslalo v rešitev vojaškim poveljstvom. 5. Prošnje, da se odvežejo vojaki za dobo, ki presega tri mesece, ali ki se tičejo kategorij, ki niso našteje zgoraj pod 4., kakor gozdarjev, ribičev, minarjev, sodarjev, pivovarjev, mlekarjev, poslovalcev kmetijskih korporacij in komisij, je istotako vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu, treba pa je dokazati, da obstoje posebno ozira vredne okoliščine. Prošnje za dopuste ali odvezo, ki se bodo vložile naravnost pri c. k. r. vojnem ministerstvu ali pri c. k. r. deželnoobrambnem ministrstvu se ne bodo vpoštevale. Posebno se še opozarja na to, da ni treba vložiti prošnje za dovoljenje dopusta za normalne kmetijske dopuste. Dopusti se dovolijo tudi na podlagi prošnje, ki jih možstvo ustno izreče pri raportu. Vojaška oblastva, ki rešujejo prošnje za dopust, so že primerno obveščena. — Izrecno se pa pripomni, da pridopustnih ali časovnih odvezah pridejo v poštev v slučajih pod 2., 4. in 5. le taki vojaki, ki niso v vojnem območju, ki se torej nahajajo že pri nadomestnih krdelih zadaj za armadnim območjem.

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi).

Šele v 19. letu svoje starosti stoječi Emerik Požun, sin gosp. c. k. r. okrajnega tajnika v p. Jožefa Požun v Ptuju služi že dve leti kot prostovolec v c. in k. poljskem havbičnem regimentu št. 3 in stoji že 13 mesecev nepretrgano v boju. Odlikovan je že s hrabrostno medaljo; pred kratkim pa je zopet ob Dujestru dva vojaka rešil, ki bi bila drugače v reki vtonila. Mati enega rešenih vojakov mu je poslala nato sledeče pismo:

„Cenjeni gosp. Požun!

Kot mati mojega sina Jožefa Stangl, ki stoji pod Vašo neposredno komando, vam izražam za njegovo rešitev od smrti vtopljenja najiskrenejšo zahvalo. Prosim vas, da od mene kot matere to zahvalo sprejmete. Istotako se vam ostali moji otroci najtopleje zahvaljujejo. Mi kot vboga delavska družina ne moremo ničesar drugega storiti, nego moliti za vas, da vas Bog na vseh Vaših nadaljnjih potih pred vsako nesrečo ohrani in vam podeli zlasti na bojnem polju svojo pomoč, da pridete zdravi in častni k Vašim nazaj domu. Mojemu sinu sem naročila, da naj vam bode pokoren in iz vsega srca hvaležen kot rešitelju njegovega življenja. Sprejmite še enkrat iskreno zahvalo. Vaša udana Josefa Stangl, vdova z otroci, Bischofshofen in Pongau pri Salzburgu.“

Upati je, da mlademu junaku tudi za hrabričin ne izostane zaslužno plačilo!

Dragi „Štajerc“! Tudi jaz Ti morem našega bojnega polja, koroško-italijanskega rojstva ob meji nekoliko naznaniti od našega leznega štajerskega landšturm, bat. št. 181. Naš bataljon leži že v tem grozovitem gorju peti mesec. Mi smo tu pri Schwarzenbergu Mitagskoglu, Zweispitzu itd. Hudo je razgraj Italijan s svojimi 28-kanoni, tako da se vse ljudstvo v nižini vmaknilo in zapustilo vsa svoja posestva do Trbiža. Kakor so razenjali s svojimi granatami in šrapneli, tako am jih zapodili, da ne donesejo več topovi in da se lahko Volčani spravljajo svoje prideleke, ki jim zrastle. Ali glej, dragi „Štajerc“, našim možem to tudi ni zadosti, da jih ta Judaž kar je batič dobi. Spravilo se je 6 mož skupaj, trije podčastniki N. Ernst, Ludwig Koren, Kar. Jagode, in trije infanteristi F. Finz, K. Gričnik ter N. Pirsch. Začuden sem jih gledal, kaj bodo napravili za en cirkus. Polivali so si predvino in „holzvolle“ s petrolejem in bencinom, si vse pospravili in odšli, brez da bi eden oficir vedel kam. Mislim sem si: Vedi vrab, ki bodo so še počeli ti možaki, ki so že Srbij in bojnih vraga plašili! Ali glej, še ni pretekla pol deveta ura zvečer, ko je že gorelo v italijanskih okopih, da je plamen visoko proti nebu švigal. Splazili so se bili tja in so zažgali Italijanom za okopi barako, ko so italijanski vojaki ravno prav mirno in brez skrbi okope kopali. Začelo se je hudo streljanje, tudi gorski topovi so se oglasili. Ali naših šestero mož jo je popihalo nazaj. Zelo v bližini so napravili priprosti okop, ki jim je služil, da so jih iz svojih šestero pušč dobro nakadili. Pa to so lahko napravili, ker jim je svetila italijanska goreča baraka.

Čast tskim junakom! Pozdravlja Vas zvesti

Miha Tenšek, Feldpost 608.

NESTLE-JEVA
MOKA ZA OTROKE

najboljša hrana za dojenčke, otroke, rekonvalescente po želodčnih in črevesnih boleznih se vedno dobi.

Poskusna doza in podučna zdravniška brošura o oskrbi otrok zastoj po Nestle's Kindermehl-Gesellschaft. Dunaj I, Biberstrasse 49 a. 385/1

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 23. septembra v Lassingu**, okr. Rottenmann; v Stainzu*, okr. Kindberg; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (s klavno živino).

Dne 24. septembra pri Sv. Martinu, okr. Slovenji Gradec; v Remšniku**, okr. Marenperk; pri Sv. Trojici v Slov. Gor., okr. Sv. Lenart v Slov. Gor.; v Slovenski Bistrici**, v Rogatcu (svinjski sejem); v Feldbachu**, v Trafiachu** okr. Leoben; v Ernovžu** okr. Lipnica; pri Sv. Erhardu, okr. Bruck; v Modriachu*, okr. Voitsberg; v Gradcu (s klavno živino).

Dne 25. septembra v Brežicah (svinjski sejem); pri Sv. Trojici*, okr. Sv. Lenart v Slov. Gor.; v Lipnici*.

Dne 27. septembra v Gratweinu, okr. Gradec Okolica; pri Sv. Urbanu*, okr. Ptuj.

Dne 28. septembra v Ormožu (svinjski sejem): pri Sv. Ani, okr. Fehring; v Marijinem Celju*; v Gradcu (sejem s porabno živino).

Dne 29. septembra v Übelbachu, okr. Frohnleiten; v Pilštanju**, okr. Kozje; v Passailu**, okr. Weiz; pri Sv. Rupertu**, okr. Weiz; v Schifern, okr. Friedberg; v Grafendorfu, okr. Hartberg; v Seckau**, okr. Knittelfeld; v Šoštanju**; v Marenperku**; v Gaishornu, okr. Rottenmann; v Rottenmannu*; v Cmaureku*, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj; v Riegersburgu**, okr. Feldbach; pri Sv. Micha-

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Na Ruskem in v Galiciji smo imeli uspešne boje s nasprotnikom.

Istotako so bili zamujeni razni napadi Italijanov v pokrajini Tonale in Condino. Visoka planota Lavorane in Folgaria je stala zopet pod ognjem težke italijanske artiljerije. Hrabra naša posatka na obmejni gori Monte Coston, ki se mesece dolgo proti veliki premoči branila, bila je skoro že popolnoma obdana; napadena od več kot 10 kratne premoči, izpraznila je danes to goro. Ob koroški in primorski ostali fronti niso imeli Italijani nobenih uspehov.

Danes je 4. mesec vojne proti Italiji končan. Sovražnik v tem mesecu ni pričel nobenega boja večjega pomena, marveč vodil je le proti posameznim oddelkom napade s silami do večih inf. divizij. Vse zaman. Naša fronta

stoji trdnejša nego kdaj preje.

Nemško poročilo.

Hindenburgova armada imela celo vrsto uspešnih bojev. Pri temu je vjela skupaj 17 oficirjev in 3255 mož ter zaplenila 4 strojne puške.

Armada princa Leopolda je vjela 3 oficirje in 380 mož ter zaplenila dve strojni puški. V ostalem je položaj nespremenjen.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

Pri vladujočem gorkem letnem času je priporočljivo, ako se ima v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opozorjamo na našnji inzerat Lysoform-Ivornic.

Učenec

z dobrimi spričevali se takoj sprejme v trgovini specialnega blaga

Machalka & Korsche, Ptuj.

Dva kovaška učenca

se takoj sprejmeta pri

Vinz. Tamm, kovaški mojster in izdelovalec vozov v Ptuj.

Bolni napljinčih Sanatorij Aflenzen

Hofacker (830) Štajersko, Prospekt

31

Kterih živalij ne smemo ubijati.

Jež se živi od mišij, polžev in mnogo drugih živalic, ki so škodljive poljedelstvu. Pustite ga za to v miru. Krastavica vniči na uro 20 do 30 škodljivih črtes. Ne ubijajte jo toraj! Krt se ne dotakne rastlin, ampak se hrani le s črvi, gosencami i. t. d. Imejte ž njim usmiljenje in zavrnite potrepeljivo krtino. Ne ubijajte ptičev-pevcev, kajti oni so veliki dobrotniki sadjarjev.

Ako ste razlili potrolej po tleh

Pravite duh in marogo tako-le: Tri dele prahu iz smole primeste enemu delu ogljikovokslega natrona, potem malo vode. To zmes pomažite na kraj razlitga petroleja, in v nekaj urah je izginila potem maroga.

Kit.

Ako si hočete napraviti dober in trajen kit za zatiranje špranj in drugih lukenj pri lončenih in tudi železnih pečeh, postopajte tako-le:

Vzamite dva dela ne rjavlega železnega prahu, drugega lahko sami sproti napilete, in ga zmesajte z enim delom popolnoma suhe zmljete in presejane ilovice. To zmes mečkajte potem toliko časa v močnem prahu, da postane dovolj trda in enakomerna. Tako zmes ne gori in se tudi v vodi ne zmečka, je torej kakovosten malec. Ker se kmalu strdi, morate jo sproti napraviti in porabiti.

Dober kit za steklo, porcelan i. t. d. se tako-le pripravi:

Nastrižite v malo lončeno posodo nekoliko navadne bele krede. Nato se po kapljicah doda temu prahu gumi (gumi arabicum) in dobro pomeša, tako da zmes postane debelotekoka. Najprej se namaže rob strte posode s gumijem, potem ko se je nekoliko gumi posušil, s navedenim kitom. Konečno se zakitana posoda tako postavi, da se drži oba dela dobro drug drugega. Ako je kit pomagal posodo, odstranimo ga lahko z nožem, ko se je posušil. Ako moramo mnogo zakitati, natosimo v kredo nekoliko škroba.

Pobirajte odpadlo sadje.

V odpadnem sadju se navadno nahaja črv, ki se spremeni sčasoma v metulja. Ta metulj leže v prihodnjem letu na sadje zopet jajčica, iz katerih se izleže ovrta. To se vedno ponavlja. Če pa umorimo črva v odpadnem sadju, ne bomo imeli prihodnje leto piškovega sadja.

Najbolje je, da pobereмо odpadlo sadje in je skuhamo. Svinje žrejo tako skuhamo sadje prav radi in se jim njem debelijo. Nemareno je tisti sadjar, ki pusti odpadlo sadje na tleh, ker on pomažuje mrčes, seveda tudi in drugim v škodo.

Kako se odpravi duh po žveplu iz vina.

Ker moramo grozdje žveplati zaradi grozdne plehnice, diši vino potem prav neprijetno po žveplu.

Da odpravimo ta duh, oziroma smrad iz vina, priporočamo pretakanje vina v močuo z žveplom zakajen. Tako pretakanje pa se mora navadno večkrat ponoviti, predno se doseže zaželeni uspeh.

Veliko bolj praktično pa je sledeča odprava smrada iz vina:

Kupiti si je treba bakreni lij, po katerem se preti smrdče vino v popolnoma zdrav sod. Med pretakanjem pa se mora lij večkrat izbrisati s čisto platno ruto; pri tem se ne sme pozabiti na cev. Enkratno tako pretakanje zadostuje, da zgubi vino popolnoma svoj neprijetni duh po žveplu.

Mestna hranilnica v Ptuj

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.